

6 مُردن جا واقعا

سنڌي

شيخ طريقت، ايمر اهل سنت، بائي دعوت اسلامي، حضرت علامه مولانا ابو بلال

محمد الياس عطار قادري رضوي

دامت بركاتهم العالیه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ڪتاب پڙهڻ جي دعا

ديني ڪتاب يا اسلامي سبق پڙهڻ کان پھريان هيٺ ڏنل دعا پڙھي
چڏيو اِنْ شَاءَ اللهُ جيڪو ڪجهه پڙهندا ياد رهندو، دعا هي آهي:

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَأَنْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

ترجمو: اي الله پاڪ اسان تي علم ۽ حڪمت جا دروازا کولي ڇڏ ۽ اسان تي
پنهنجي رحمت نازل فرما! اي عظمت ۽ بزرگي وارا!

(مستطرف ج ۱ ص ۴۰ دار الفڪر بيروت)

طالب غم
مدینہ
بقیع
و
مغفرت

نوٽ: اول آخر هڪ هڪ ڀيرو درود شريف پڙھي چڏيو

رسالي جو نالو: 6 مَرْدَن جا واقعا

ڇاپو پهريون: ذوالحجّة الحرام 1442ھ آگسٽ 2021ع

تعداد:

ڇاپيندڙ: مڪتبه المدینہ عالمي مدني مرکز فيضانِ مدینہ باب المدینہ ڪراچي

مدني التجا: ڪنهن کي به هي ڪتاب ڇاپڻ جي اجازت ناهي

ڪتاب خريد ڪندڙ توجهه فرمائڻ

ڪتاب جي ڇپائي ۾ ڪا وڏي خرابي هجي يا صفحا گهٽ هجن يا بائبنڊنگ
۾ اڳتي پوئتي ٿي ويا هجن ته مڪتبه المدینہ سان رابطو فرمايو.

شيخ طريقت، امير اهل سنت، بانيء دعوت اسلامي، حضرت علامه

دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

مولانا ابو بلال محمد الياس عطار قادري رضوي

جي ڪتاب ”غيبت جون تباه ڪاريون“ مان ورتل

رسالو

6 مُردن جا واقعا

پيشڪش

اسلامڪ ريسرچ سينٽر (دعوت اسلامي)

ترجمو

ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامي)

هن رسالي جو آسان سنڌي زبان ۾ ترجمي ڪرڻ جي وس آهر ڪوشش ڪئي آهي. جيڪڏهن ترجمي يا ڪمپوزنگ ۾ ڪٿي ڪا ڪمي پيشي نظر اچي ته ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ کي آگاه ڪري ثواب جا حقدار بڻجو.

رابطي جي لاءِ:

ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامي) عالمي مدني مرڪز فيضان مدينه

محلہ سو داگران پراڻي سبزي منڊي باب المدينه ڪراچي

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: ✉ translation@dawateislami.net

فهرست

- 1..... **6 مُردن جا واقعا**
- 1..... **دعاء عطار:**
- 1..... **درود شريف جي فضيلت**
- 1..... **6 مُردن جون ڏکائيندڙ حڪايتون**
- 1..... **(1) باه جو ڪٽڻو**
- 2..... **سرڪار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کان ڪا به شيءِ لکيل ناهي**
- 3..... **(2) بي دين جي ڳچي ۾ نانگ**
- 3..... **(3) ڳچي ۾ نانگ چنبريل هو**
- 3..... **صحاب جي حق ۾ خدا کان ڊجو**
- 4..... **صحاب ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جو گهڻو ادب ڪيو**
- 5..... **(4) قبر ۾ خوفناڪ ڪارو نانگ**
- 6..... **دوڪي بازي جهنم مان آهي**
- 6..... **ملاوت وارو مال ڪپائڻ جو جائز طريقو**
- 7..... **(5) پڪيءَ اُٿي ڪٿي ته ان مان انسان نڪتو**
- 9..... **ابن ملجم موليٰ علي... کي ڇا جي ڪري شهيد ڪيو**
- 10..... **(6) حوض تي اونڌو لٽڪيل ماڻهو**
- 11..... **قابيل جا ڪارا ڪارناما**
- 11..... **درس ۾ شرڪت منهنجي اصلاح جو سبب بڻي**
- 13..... **قبر جي روشني**
- 13..... **قبرون پيون ڇمڪنديون**

- 14 ..... دعوت ۾ غيبت ڪرڻ جي حڪايت
- ”غيبت ڪرڻ گناهه ڪبيره آهي“ جي اڻويهه اکرن جي نسبت سان ڪنهن
- 15 ..... کي سست وغيره چوڻ جي متعلق 19 مثال
- 16 ..... پنهنجي جهانن جي ذلت
- 17 ..... الله پاڪ جي ذلت عزت ڪير ڪسي سگهي ٿو
- 18 ..... آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خواب ۾ فرمايو
- 20 ..... مسجد ڀريو اجتماع مرحبا!
- 21 ..... ڏاڙهي جي باري ۾ عبرتناڪ خواب
- 21 ..... آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي محبت جي نشاني سڃايو

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

6 مُردن جا واقعا

دعاء عطار:

يا الله كريم: جيڪو مڪمل رسالو ”6 مُردن جا واقعا“ پڙهي يا ٻڌي وٺي، ان کي حلال رزق ڪاٺڻ ۽ ٻارن ٻچن کي به حلال ڪارائڻ جي توفيق عطا فرما ۽ ان تي جهنم جي باه حرام ڪري ڇڏ.

اُمِّينَ بِجَاةِ النَّبِيِّ الْأُمِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

درود شريف جي فضيلت

الله ڪريم جي محبوب صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو ارشاد مشڪبار آهي: ”جنهن مون تي سو ڀيرا درود پاڪ پڙهيو الله ڪريم ان جي ٻنهي اکين جي وچ ۾ لکي ڇڏيندو آهي ته هيءُ نفاق ۽ جهنم جي باه کان آزاد آهي ۽ ان کي قيامت جي ڏينهن شهداء سان گڏ رکندو. (معجم اوسط، 252/5 حديث: 7235)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

6 مُردن جون ڏڪائيندڙ حڪايتون

ماڻهن جي عبرت جي لاءِ فوت ٿيل مسلمانن جي برائي بيان ڪرڻ به شرعاً حرج ناهي، مُحدثين ڪرام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ مسلمانن کي گناهن کان ڊيڄارڻ جي لاءِ ڪتابن ۾ مُعل ڪافرن کان علاوه بد مذهبن ۽ مسلمانن جي عذابن جو به ذڪر ڪيو آهي، هن ضمن ۾ 6 مُردن جون ڏڪائيندڙ حڪايتون ملاحظه فرمايو:

(1) باه جو ڪڙتو

حضرت سيدنا ابورافع رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فرمائن ٿا: مان رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي همراهه بَقِيْع مان گذريس ته پاڻ ڪريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمايو: اُف اُف! ته مون گمان ڪيو شايد پاڻ ڪريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ منهنجو

ارادو (يعني مونڪي سڌ) ڪن ٿا، مون عرض ڪيو! يار رسول الله ﷺ ڇا مون کان ڪا غلطي ٿي آهي؟ فرمايائون: نه پر هن قبر واري کي مون فلاڻي قبيلي وٽ صدقو وصول ڪرڻ جي لاءِ موڪليو هو ته هن هڪ چادر خيانت ڪري لڪائي ورتي هئي، آخر اهڙو ئي باه جو ڪڙو هن کي پارايو ويو. (نسائي، 1/ 150، حديث: 859)

سرڪار ﷺ کان ڪا به شيءِ لڪيل ناهي

اي عاشقانِ رسول! توهان ڏٺو! درسِ عبرت جي لاءِ هن حديث پاڪ ۾ فوت ٿيل جي عذابِ قبر جو ذڪر ڪيو ويو آهي، هن روايت مان اهو به روشن ڏينهن جيان ظاهر ٿيو ته اسان جا مڪي مَدني آقا ﷺ الله جي عطا سان علمِ غيب رکندا آهن، تڏهن ته قبر ۾ ٿيندڙ عذاب سان گڏوگڏ سببِ عذاب جي به هتو هت خبر ارشاد فرمائي ڇڏي، منهنجا آقا اعليٰ حضرت، امام اهلستت، مولانا شاه امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ جو ڪيترو پيارو عقيدو هو، سندن حَدَائِقُ بخشش شريف جو شعر ٻڌو ۽ ايمان تازو ڪيو .

سرِ عرش پر هي تري گزر، دلِ فرش پر هي تري نظر
ملڪوت و ملڪس میں کوئی شے، نہیں وہ جو تجھ پر عیال نہیں

(حدائق بخشش، ص 109)

(يعني يار رسول الله ﷺ رَبِّ الْعِزَّةِ جِي عَنائِت سان عرش توهان جو گذرگاه آهي ۽ فرش نگاهه هيٺان آهي . مطلب ته ملائڪ هجن يا عالمِ ارواح، ڪائنات ۾ ڪا به شيءِ اهڙي ناهي جيڪا اوهان کان لڪيل هجي) .

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

(2) بي دين جي ڳچي ۾ نانگ

حافظ ابوخلال جن ”ڪتاب ڪرامات الاولياء“ ۾ پنهنجي سنڌ سان روايت ڪئي ته مون کي عبدالله بن هاشم فرمايو: مان هڪ ميٽ کي وهنجاڙڻ ويس، جڏهن مون ان جي جسم تان ڪپڙو لائڻو ته ان جي ڳچيءَ ۾ نانگ چنبڙيل هئا. مون انهن نانگن کي چيو: ته توهان کي هن تي مُسلط ڪيو ويو آهي ۽ اسان کي هن جو غسل ڏيڻو آهي، جيڪڏهن توهان اجازت ڏيو ته اسان هن کي غسل ڏئي وٺون پوءِ توهان پنهنجي جاءِ تي واپس اچي ويڃو ته اهي نانگ هتي ڪري هڪ ڪنڊ ۾ ٿي ويا، جڏهن اسان غسل ميٽ کان فارغ ٿياسين ته اهي پنهنجي جاءِ تي واپس اچي ويا. هي شخص بي ديني (يعي گمراهي) ۾ مشهور هو. (شرح الصدور ص 177)

(3) ڳچي ۾ نانگ چنبڙيل هو

حضرت سيدنا ابو اسحاق رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: هڪ ميٽ کي غسل ڏيڻ جي لاءِ مون کي گهرايو ويو جڏهن مون هن جي چهري تان ڪپڙو هٽايو ته هن جي ڳچيءَ ۾ نانگ چنبڙيل هو، ماڻهن ٻڌايو ته هي صحابه ڪرام عليهم الرضوان کي گاريون ڏيندو هو. (شرح الصدور ص 173)

صحابه جي حق ۾ خدا کان ڊڄو

اي عاشقانِ صحابه و اهلبيت! معاذالله صحابه ڪرام عليهم الرضوان کي گاريون ڏيڻ وڌو سخت گناهه، قطعي حرام ۽ جهنم ۾ وٺي وڃڻ وارو ڪم آهي. عاشقانِ رسول جي ديني تحريڪ دعوتِ اسلامي جي مڪتبه المدينه جي شايع ٿيل 192 صفحن تي مُشتمل ڪتاب ”سوانح

ڪربلا ” جي صفحي 31 تي آهي، حضرت عبدُالله بن مُعقل رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کان مروِي آهي: حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن ارشاد فرمايو ته منهنجي اصحابن جي حق ۾ خدا کان ڊڄو! خدا جو خوف ڪيو!! انهن کي مون کان پوءِ نشانو نه بڻايو، جنهن انهن کي محبوب (يعني پيارو) رکيو منهنجي محبت جي سبب محبوب رکيو ۽ جنهن انهن کان بغض رکيو اهو مون کان بغض رکي ٿو. تنهنڪري ان هنن کان بغض رکيو، جنهن انهن کي ايذاء ڏنو ان مون کي ايذايو، جنهن مون کي ايذايو ان بيشڪ خدا پاڪ کي ايذايو، جنهن الله پاڪ کي ايذايو قريب آهي ته الله پاڪ ان کي گرفتار ڪري. (سنن ترمذي ج 5 ص 463 حديث 3888)

صحابه ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جو گهڻو ادب ڪيو

صدر الافاضل حضرت علامه مولانا سيد محمد نعيم الدين مراد آبادي رَضِيَ اللهُ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: مسلمانن کي گهرجي ته صحابه ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ جو ادب ڪن ۽ دل ۾ هنن جي عقيدت ۽ محبت کي جڳهه ڏين. انهن جي محبت حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي محبت آهي ۽ جيڪو بدنصيب صحابه (عليه‌مُ الرِّضْوَانُ) جي شان ۾ بي ادبي سان زبان کولي اهو خدا ۽ رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو دشمن آهي. مسلمان اهڙي ماڻهوءَ وٽ نه ويهن. (سوانح ڪربلا ص 31)

منهنجا آقا اعليٰ حضرت رَضِيَ اللهُ عَلَيْهِ فرمائن ٿا:

اهلسنت ڪا هجي پيارا اصحاب حضور نَجْمُ مِينِ اُورِ نَاوُ هِي عِزَّتِ رِ سَوْلِ اللّٰهِ كِي

(حدائق بخشش، ص 153)

(يعني: اهلسنت جو ٻيڙو پار آهي ڇو جو انهن جي لاءِ صحابه ڪرام عليهم الرضوان تارن جيان ۽ اهلبيت اطهار عليهم الرضوان ٻيڙي وانگر آهن.)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

تُوبُوا إِلَيَّ اللَّهُ! اسْتَغْفِرِ اللَّهُ

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

(4) قبر ۾ خوفناڪ ڪاروانگ

حضرت سيدنا عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما جي بارگاه ۾ ڪجهه ماڻهو حاضر ٿي عرض گذار ٿيا. اسان سفر حج تي نڪتل آهيون، مقام صفاح تي اسان جي قافلي جو ماڻهو فوت ٿي ويو آهي. اسان جڏهن ان جي لاءِ قبر کوٽي ته هڪ تمام وڏو ڪارو نانگ وينل نظر آيو، جنهن قبر کي پري ڇڏيو هو. هن کي ڇڏي ٻئي قبر کوٽي ته هن ۾ به اهو ئي نانگ وينل نظر آيو، هن پيچيده مسئلي جي حل خاطر اوهان جي خدمت ۾ حاضر ٿيا آهيون. حضرت سيدنا عبدالله ابن عباس رضي الله عنه جن فرمايو: ”هي هن جي خيانت جي سزا آهي، جنهن جو هي ارتڪاب ڪندو هو،“ ۽ بيهقي جا هي لفظ آهن: ذَاكَ عَمَلُهُ الَّذِي كَانَ يَعْصِلُ:

يعني ”هي هن جي عمل جي سزا آهي جيڪو هو ڪندو هو“ توهان هن کي ٻنهي قبرن مان ڪنهن هڪ ۾ دفن ڪري ڇڏيو، خدا جو قسم! ”جيڪڏهن توهان هن دنيا جي سڄي زمين به کوٽي ڇڏيندو تڏهن به هر جڳهه تي ائين ئي ڏسندو“ آخرڪار اسان هن کي نانگ سان ڀريل قبر ۾ دفنائڻي ڇڏيو. واپس اچي ڪري اسان ان جو سامان سندس گهروارن کي ڏئي ڇڏيو ۽ هن جي بيواھ کان هن جي عملن بابت سوال ڪيو ته ان ٻڌايو: هي کاڌو کپائيندو هو ۽ ان مان پنهنجي گهروارن جي لاءِ

ڪجهه ڪڍي ڇڏيندو هو، پوءِ گهٽتائي پوري ڪرڻ جي لاءِ ان ۾ اوتري ئي ملاوت ڪري ڇڏيندو هو. (شرح الصدور، ص 174، شعب الايمان، 4/334، حديث: 5311)

دوڪييازي جهنم مان آهي

اي عاشقانِ رسول! توهان ڏٺو! ضرورت طور عبرت جي لاءِ مردي جي برائي بيان ڪرڻ جائز آهي، تڏهن ته حضرت سيدنا عبداللہ بن عباس رضي الله عنه مري ويل ان حاجي جي برائي بيان فرمائي ۽ جواز جي ڪري ئي وڏن وڏن مُحدِّثن هن حڪايت کي پنهنجي پنهنجي ڪتابن ۾ نقل ڪيو، هن حڪايت مان ملاوت وارو مال دوڪي سان ڪپاڻڻ جي مذمت معلوم ٿي. عاشقانِ رسول جي مدني تحريڪ دعوتِ اسلامي جي مڪتبه المدينه جي شايع ٿيل 480 صفحن تي مُشمَل ڪتاب ”بياناتِ عطاريه حصي اول“ جي 218 صفحي تي

آهي: الله ڀاڪ جي پياري حبيب صلى الله عليه وآله وسلم جو فرمانِ عبرت نشان آهي: جيڪو اسان سان دوڪييازي ڪري اهو اسان مان نه آهي ۽ مڪر ۽ دوڪو جهڻو مان آهن. (معجم كبير، 10/138، حديث: 10234) هڪ ٻئي جڳهه تي سرڪارِ نامدار صلى الله عليه وآله وسلم جن فرمايو: تي چڻا جڻت ۾ داخل نه ٿيندا (1) دوڪو ڪندڙ (2) بخيل (يعني ڪنجوس) (3) احسان جتانڻ وارو. (سُنن ترمذي ج 3 ص 388 حديث 1970)

ملاوت وارو مال ڪپاڻڻ جو جائز طريقو

هتان اهي ماڻهو عبرت حاصل ڪن جيڪي ملاوت وارو مال دوڪو ڏئي ڪپائين ٿا، جيڪڏهن مرڻ کان پوءِ پڪڙ ۾ اچي ويا ته ڇا ٿيندو! جيڪڏهن مال ملاوت وارو آهي ۽ گراهڪ کي ملاوت وغيره جي مقدار ٻڌائي يا ملاوت بلڪل واضح نظر اچي رهي آهي

ته اهڙو مال ڪپائڻ جائز آهي، جڏهن ته ان مان ڪجهه لڪايو ويو نه هجي. جيئن مثال طور: ملاوت جي مقدار ته ٻڌائي پر گهٽ ٻڌائي، جيئن 50 فيصد ملاوت هئي ۽ 25 فيصد ٻڌائي يا جيتري ملاوت ڪري رکيائين ۽ هن کي ظاهر نه ڪيو ته ناجائز آهي اهڙي طرح دوکو ڏيڻ لاءِ مٿان سنا ميوا ۽ هيٺان يا وچ ۾ گريل سڙيل ميوا رکڻ وارن ۽ ائين بين شين ۾ دوڪي بازيءَ سان ڪم وٺڻ وارن کي ان گناهه کان بچڻ گهرجي .

دھوڪا بازيءَ ۾ ٺوسٽ هجي بڙي ياد رکھ اس کي سزا بهوگي ڪڙي

(5) پڪيءَ اُٿي ڪئي ته ان مان انسان نڪتو

عِصْمَ عَبَادَانِي چون ٿا: مان جهنگ ۾ گهمي رهيو هيس ته مون هڪ گرجا ڏٺو، گرجا ۾ هڪ راهب جي خانقاهه هئي، هن جي اندر موجود راهب کي مون چيو ته تو هن (ويران) جڳهه تي جيڪا سڀ کان وڌيڪ عجيب شيءِ ڏٺي هجي اها مون کي ٻڌايو، ته ان مون کي ٻڌايو مون هڪ ڏينهن هتي اٺ پڪي جيان ٿلهو مٽارو اچي رنگ جو پڪي ڏٺو، ان پڪيءَ ان پٿر تي ويهي ڪري اُٿي ڪئي، هن مان هڪ انساني مٿو نڪتو اهو لاڳيتو اُٿي ڪندو رهيو ۽ انساني اعضاء نڪرندا رهيا ۽ بجلي جيان تيزي سان هڪٻئي سان جڙندا رهيا ايتري تائين جو هڪ مڪمل انسان ٺهي ويو! ان ماڻهو جيئن ئي اٿڻ جي ڪوشش ڪئي ته ان ٿلهي مٽاري پڪي هن کي نونگو هنيو ۽ هن جا ٽڪڙا ٽڪڙا ڪري ڇڏيائين، پوءِ ڳيهي ويو، ڪجهه

ڏينهن تائين مان اهو خوفناڪ منظر ڏسندو رهيس، خدائ پاڪ تي منهنجو يقين اڃا وڌي ويو، ته واقعي الله پاڪ مارڻ کان بعد زندهه ڪرڻ تي قادر آهي. هڪ ڏينهن مان هن ٿلهي متاري پڪي جي طرف مُتَوَجَّه ٿيس ۽ هن کان دريافت ڪيم، ته اي پڪي! مان تو کي ان ذات جو قسم ڏئي ڪري چوان ٿو، جنهن توکي پيدا ڪيو ته هن پيري جڏهن هو انسان مڪمل ٿي وڃي ته تون هن کي باقي رهڻ ڏجان ته جيئن مان هن کان سندس عمل معلوم ڪري سگهان؟ ته ان پڪي فصيح عربي ۾ چيو: منهنجي رب جي لاءِ ئي بادشاهي ۽ بقا آهي، هر شيءِ فاني آهي ۽ اهو ئي باقي آهي، مان ان جو هڪ فرشتو آهيان ۽ هن شخص تي مُسلط ڪيو ويو آهيان ته جيئن مان هن جي گناهه جي سزا هن کي ڏيندو رهان. جڏهن الٽي ۾ هو انسان نڪتو ته مون پڇا ڪئي: اي پنهنجي نفس تي ظلم ڪرڻ وارا انسان! تون ڪير آهين ۽ تنهنجو قصو ڇا آهي؟ ان جواب ڏنو: ”مان حضرت مولا ڪائنات علي المرتضيٰ شير خدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جو قاتل عَبْدُ الرَّحْمَنِ ابْنِ مُلْجَمِ آهيان، جڏهن مان مري ويس ته اللهُ پاڪ جي سامهون منهنجو روح حاضر ٿيو، پوءِ منهنجو اعمال نامو مون کي ڏنو ويو، جنهن ۾ منهنجي پيدائش کان وٺي ڪري حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کي شهيد ڪرڻ تائين جي هر نيڪي ۽ بدي لڪيل هئي، پوءِ اللهُ پاڪ ان فرشتي کي حڪم ڏنو ته هو قيامت تائين مون کي عذاب ڏئي، هي چئي ڪري هو چُپ ٿي ويو ۽ پوءِ ٿلهي متاري پڪيءَ هن کي نونگا هنيا ۽ ان کي گيهي ڪري هليو ويو. (شَرَحُ الصُّدُور ص 175)

ابن ملجم موليٰ علي رضی اللہ عنہ کي چاچي کري شهيد ڪيو

اي عاشقانِ صحابه و اهلبيت! توهان ڏٺو! موليٰ علي شير خدا رضی اللہ عنہ جو قاتل جيڪو خارجي ۽ بد دين ۽ گمراه هيو، ان سان ڪهڙو درد ناڪ انجام ٿيو! هو بدنصيب چاچي کري ايترو وڏو گناه ڪرڻ تي راضي ٿيو. هن سلسلي ۾ حضرت علامه جلال الدين سيوطي شافعي رضی اللہ عنہ ”مستدرک“ جي حوالي سان لکيو آهي ته ابن ملجم هڪ قطار نالي واري خارجي عورت جي عشق مجازي ۾ گرفتار ٿي ويو هو، هن شادي جي لاءِ مهر ۾ ٽي هزار درهم ۽ حضرت موليٰ علي رضی اللہ عنہ جي قتل جو مطالبو رکيو هو. (تاريخ الخلفاء ص 139، المستدرک ج 4 ص 121 رقم 4744) افسوس! عشق مجازي ۾ ابن ملجم انڌو ٿي ويو ۽ هن حضرت مولاءِ ڪائنات، موليٰ علي شير خدا رضی اللہ عنہ جهڙي عظيم هستي کي شهيد ڪري ڇڏيو. هن نڪمي کي اها عورت ته نه ملي پيڻو هتو هت هي سزا ملي ته ماڻهن ڏسندي ئي هن کي پڪڙي ورتو، آخرڪار هن جي بدن جا ٽڪڙا ٽڪڙا ڪري ٽوڪري ۾ وجهي ڪري باه لڳائي وئي ۽ هو سڙي خاڪ ٿي ويو! مرڻ کان بعد قيامت تائين جاري رهڻ واري ڏڪائيندڙ عذاب جو هاڻي توهان تذڪرو ٻڌو. هو بدبخت نه هتان جو رهيو نه هتان جو. حضرت سيدنا ابودرداء رضی اللہ عنہ جن بلڪل سچ فرمايو آهي: ”شهوت جي گهڙي پر جي لاءِ پيروي وڏي غم جو سبب بڻجندي آهي.“ (صحابي جو قول هيستائين آهي) (تاريخ ابن عساکر، 173/47) قابيل به ته شهوت جي ڪري حضرت سيدنا هابيل رضی اللہ عنہ کي شهيد ڪري برباد ٿيو ۽ برباد به ائين ٿيو جو صرف ٻڌڻ سان ئي ڏکڻي اچي وڃي! هن جي به حڪايت ملاحظه فرمايو ۽ شهوت جي آفت کان ربُّ العزت جي پناهه گهرو.

(6) حوض تي اونڌو لتڪيل ماڻهو

عبداللہ چوي ٿو: اسين ڪجهه ماڻهو سامونڊي سفر تي روانا ٿياسين، اوچتو ڪجهه ڏينهن تائين اونڌاهه چانيل رهي، جڏهن روشني ٿي ته هڪ ڳوٺ آيو، عبداللہ چئي ٿو ته مان پيئڻ جي لاءِ پاڻي جي ڳولا ۾ روانو ٿيس ته ڳوٺ جا دروازا بند هئا مان ڏاڍا سڌ ڪيا، پر ڪوبه جواب نه آيو. انهيءَ گهڙيءَ ۾ ٻه گهوڙي سوار ظاهر ٿيا. انهن چيو: ”اي عبداللہ! هن گهٽيءَ ۾ داخل ٿي وڃ ته توکي پاڻيءَ جو هڪ حوض ملندو، ان مان پاڻي کڻجانءِ ۽ اتان جي منظر کي ڏسي نه ڊڄجانءِ، مون انهن کان انهن بند دروازن جي بابت پڇيو، جن ۾ هوائون هلي رهيون هيون، انهن ٻڌايو ته ”هي اهي گهر آهن، جن ۾ مُئلن جا روح رهن ٿا.“ پوءِ مان حوض تي پهتس ته مون ڏٺو ته هڪ شخص پاڻيءَ تي اونڌو لتڪيل آهي، اهو پنهنجي هٿن سان پاڻي کڻڻ چاهي ٿو، پر ناڪام ٿي وڃي ٿو، مون کي ڏسي اهو اونڌو ماڻهو پڪارڻ لڳو، اي عبداللہ! مون کي پاڻي پيار“ مان تانوَ کڻي ٻوڙيو ته جيئن ان کي پاڻي پياري سگهان، پر ڪنهن منهنجو هٿ پڪڙي ورتو، مان ان اونڌي لتڪيل ماڻهو کي چيو ته اي خدا جا ٻانهن! تو ڏٺو ته مون پنهنجي طرفان ڪوشش ڪئي ته توکي پاڻي پياريان، پر منهنجو هٿ پڪڙيو ويو، تون مون کي پنهنجو واقعو ٻڌاءِ، ان چيو ته: مان حضرت آدم عليه السلام جو پٽ قابيل آهيان، جنهن دنيا ۾ سڀني کان پهريون قتل ڪيو هو.

(موسوعة ابن ابي الدنيا 296/6، رقم: 48)

قابيل جا ڪارا ڪارناما

اي عاشقانِ رسول! قابيل پهريان مسلمان هو پر پوءِ مُرتد ٿي ويو، ان دنيا ۾ سڀني کان پهريون قتل ڪيو، ان کي دنيا ۾ اها سزا ملي ته قتل ڪندي ئي ان جو گورو رنگ ڪارو ٿي ويو، دل يڪدم سخت ٿي وئي، پنهنجي پيٽ اقليما کي عدن ڏانهن کڻي وٺي ڀڳو، حرام اولاد پيدا ٿيس، جڏهن پوڙهو ٿيو ته سندس اولاد ان کي پٿر هڻندو هو، ايتري تائين جو پنهنجي اولاد جا پٿر لڳڻ جي ڪري هلاڪ ٿي ويو. مرڻ کان پوءِ سزا طور ملڻ وارو ڏڪائيندڙ واقعو اوهان ٻڌي چڪا. مُفسر شهير حڪيم الامت مفتي احمد يار خان رحمۃ الله عليه قابيل جي ڪارن ڪارنامن کي بيان ڪندي ارشاد فرمائين ٿا ته حضرت آدم عليه السلام جو حڪم نه مڃڻ، ناجائز نڪاح جو ارادو ڪرڻ، هابيل جي قتل کانپوءِ مرتد ٿيڻ، گانا وڃائڻ، باجا ۽ ساز ايجاد ڪرڻ. وڌيڪ فرمائين ٿا: مرتد ۽ بي دين جي لاءِ نبي زادو هئڻ بلڪل ئي بيڪار آهي، پيغمبر جو شهزادو هئڻ (صرف) ايمان سان ئي فائدو ڏئي سگهي ٿي، ڏسو قابيل نبي زادو هو پر تباهه ٿي ويو. (تفسير نعيمي، 6/361-362 ماخوذاً)

تري رحمتون هيءَ ايمان ملا ۽ نه هو اب به مجھ سے جدا يا الٰہي
مسلمان ۽ عطا تيري عطا سے هو ايمان پر خاتمہ يا الٰہي

درس ۾ شرڪت منهنجي اصلاح جو سبب بڻي

ايمان جي حفاظت جو جذبو حاصل ڪرڻ غيبت ڪرڻ ۽ ٻڌڻ جي عادت ختم ڪرڻ، نمازن ۽ سُنتن جي پابندي ڪرڻ لاءِ دعوت اسلامي جي ديني ماحول سان هر گهڙي وابسته رهو، سُنتن جي تربيت جي لاءِ مدني قافلن ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ سُنتن ڀريو سفر ڪيو ۽ ڪامياب زندگي گذارڻ ۽ آخرت سنوارڻ جي لاءِ نيڪ

اعمال جي مطابق عمل ڪري روزانو جائزي جي ذريعي رسالو پريو ۽ هر مدني مهيني جي پهرين تاريخ جي اندر اندر پنهنجي ذميدار کي جمع ڪرايو، فيضانِ سنّت جي درس، انفرادي ڪوشش، رمضان المبارڪ ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ اعتڪاف جون به وڏيون برڪتون آهن. ان سلسلي ۾ هڪ مدني بهار اوهان کي بتايان ٿو. ڪشمير جو هڪ اسلامي پاءُ فرست ايئر ۾ پڙهندو هو، ڪاليج جو آزاد ماحول هو. فلمون ڊراما ڏسڻ، گانا باجا ٻڌڻ جو شوق حد کان وڌيڪ هو، ايتري تائين جو ان گاڏيءَ ۾ سفر نه ڪندو هو، جنهن ۾ گانا، باجا يا فلم نه هوندي هئي! ان جي ڪالونيءَ ۾ دعوت اسلامي جو هڪ اسلامي پاءُ تشریف وني آيو، انهن فيضانِ سنّت جو درس ڏنو ۽ هڪ دعا ياد ڪرائي، انهيءَ ڪري هو تمام گهڻو متاثر ٿيو ۽ ان کانپوءِ فيضانِ سنّت جو درس ٻڌڻ شروع ڪيو. ان جي ديني ماحول سان باقاعده وابستگي جو هڪ وڏو سبب ان جي علائقي جي هڪ مبلغ جو حسنِ اخلاق، اعليٰ ڪردار، سهڻي عمل جو جذبو ۽ محبت پريي انداز ۾ انفرادي ڪوشش ڪرڻ آهي. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! ان رمضان المبارڪ جي مهيني ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ ڏهن ڏينهن جي اعتڪاف جي به سعادت حاصل ڪئي. ان جو ڪين تمام گهڻو اثر ٿيو ۽ هو گناهن کان توبه تائب ٿي ويو، ڪشمير ۾ دعوتِ اسلامي جي هڪ مجلس جو نگران به بڻايو ويو آهي ۽ ڪشمير جي هڪ ڊويزن جي نگرانيءَ سان به مشرف ٿيو.

پيارا پيارا اسلامي پائرو! ڏنو اوهان فيضانِ سنّت جي درس جي برڪت سان ديني ماحول ڏانهن لاڙو ٿيو، اسلامي پاءُ جي انفرادي ڪوشش ۽ شفقت وڌيڪ طاقت بخشي ۽ صد ڪروڙ مرحبا! مدني

ماحول جي اندر ٿيڻ واري ستنن پري رمضان جي اعتڪاف گناهن جي اونهي ڪاهي ۾ ڪريل انسان کي سهارو ڏئي ڪڍيو ۽ ايتري ته زبردست عظمت بخشي جو دعوتِ اسلامي جي ڪيئي ذميدارن جو به ذميدار بڻائي ڇڏيو. ڪاش! سڀ اسلامي پائر ۽ اسلامي پينرون (گڏو گڏ سڀ ننڍا وڏا ذميدار) روزانو به فيضانِ سنت جا درس ڏيڻ يا ٻڌڻ جي ترڪيب فرمائين.

قبر جي روشني

دعوتِ اسلامي جي اشاعتي اداري مڪتبه المدينه جي شايع ٿيل 1432 صفحن تي مشتمل ڪتاب ”فيضانِ سنت“ جي صفحي 195 کان 196 تي آهي: درس ۽ بيان جي ثواب جي به ڇا ڳالهه ڪجي! حضرت علامه جلالُ الدين سيوطي الشافعي رحمته الله عليه ”شرح الصدور“ ۾ نقل ڪن ٿا ته الله پاڪ حضرت سيدنا موسيٰ ڪليمُ الله عليه السلام ڏانهن وحي فرمائي ته، ”پلائي جون ڳالهيون پاڻ به سکو ۽ ٻين کي به سيڪاريو، مان پلائي سڪڻ ۽ سيڪارڻ وارن جي قبرن کي روشن فرمائيندس ته جيئن انهن کي ڪنهن قسم جي وحشت ۽ خوف نه ٿئي“ (حليۃ الاولياء، 5/6، حديث: 7622)

قبرون پيون چمڪنديون

هن روايت مان نيڪي جي ڳالهه سڪڻ، سيڪارڻ جي اجر ۽ ثواب جي خبر پئي، ان شاء الله سڪڻ، سيڪارڻ جي نيت سان ستنن پريو بيان ڪرڻ يا درس ڏيڻ ۽ ٻڌڻ وارن جا ته پاڳ ٿي پلا ٿي ويندا. ان شاء الله

انهن جون قبرون اندران چمڪي رهيون هونديون ۽ انهن کي ڪنهن به قسم جو خوف محسوس نه ٿيندو. سُنِين سُنِين نِيْتَن سان انفرادي ڪوشش ڪندي نيڪيءَ جي دعوت ڏيڻ وارن، مدني قافلي ۾ سفر ۽ جائزو وٺي ڪري نيڪ اعمال جو رسالو روزانو پيرڙ جو شوق ڏيارڻ وارن ۽ ستن پريبي اجتماع جي دعوت ثواب جي نيت سان پيش ڪرڻ وارن ۽ مبلغن جي نيڪيءَ جي دعوت کي ٻڌڻ وارن جون قبرون به ان شاء الله حضور مُفِيضُ النُّور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي نور جي صدقي نوري نوري ٿينديون.

قبرن ۾ اهي گهڻا حشر چشمه نور کے جلوہ فرمايو گی جب ملاحت رسول اللہ کی

(حدائق بخشش، ص 152)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

تُوبُوا إِلَى اللهِ! اسْتَغْفِرِ اللهُ

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

دعوت ۾ غيبت ڪرڻ جي حڪايت

حضرت سيدنا ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ڪنهن دعوت تي تشريف ڪڍي ويا. ماڻهن پاڻ ۾ چيو ته فلاڻو شخص اڃا تائين ناهي آيو. هڪ شخص چيو: اهو ٿلهو ته ڏاڍو سُست آهي. ان تي حضرت سيدنا ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ پاڻ کي ملامت ڪندي فرمائڻ لڳا ته افسوس! منهنجي پيٽ جي ڪري مون تي اها آفت آئي آهي جو مان هڪ اهڙي مجلس ۾ پهچي ويو آهيان جتي هڪ مسلمان جي غيبت ٿي رهي آهي. اتي اهو چئي واپس هليا آيا ۽ ان صدمي جي

ڪري ٿي (۽ بي روايت موجب، ست ڏينهن) ڪاڏو نه ڪاڏائون.
(تنبیه الغافلین، ص 89)

”غيبت ڪرڻ گناهه ڪبيره آهي“ جي اٿويهه اڪرن جي نسبت سان ڪنهن کي سُست وغيره چوڻ جي متعلق 19 مثال

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! ڏنو اوهان! الله پاڪ جا نيڪ ٻانهن مسلمان جي بي عزتي بلڪل برداشت ناهن ڪندا ۽ اهڙين مجلسن ۽ بينڪن ۽ دعوتن کي به ڇڏي ڏيندا آهن، جتي مسلمانن جي غيبتن جو سلسلو هجي، ڇا ڪڏهن اسان به ڪنهن غيبت ڀريل دعوت يا بينڪن مان ”اٿي ويا“ آهيون؟ ها، اتان کان اٿي وڃڻ کان اڳ ۾ پنهنجي ڳالهه جو وزن ڏسڻو پوندو يعني جيڪڏهن اهو پڪو گمان آهي ته سمجهائڻ سان غيبت ڪرڻ وارا توبه ڪندا پوءِ ته انهن کي غيبت کان روڪڻ اوهان تي واجب ٿيندو ۽ جيڪڏهن اهڙي صورت حال ناهي ته پوءِ جيئن به ٿي سگهي ته غيبت ٻڌڻ کان بچو ۽ جيڪڏهن فتنن ۽ فساد جو خوف نه هجي ته اتان اٿي هليا وڃو. جيئن ته غيبت ۽ ڳالهه جون جائز صورتون به موجود آهن. ان ڪري سمجهائڻ ۽ اتان اٿي وڃڻ واري وٽ ايترو علم هئڻ ضروري آهي، جنهن سان هو فيصلو ڪري سگهي ته واقعي گناهه پري غيبت ٿي رهي آهي. هن حڪايت مان خبر پئي ته ڀرڻ ڪنهن کي ٿلهو ۽ سست چوڻ به غيبت ۽ ڳالهه ۾ شامل آهي، ٿلهو ۽ سست به الڳ الڳ لفظ آهن، يعني جيڪڏهن ڪنهن وڏي وزن واري ماڻهوءَ کي ان جي

غير موجودگيءَ ۾ شرعي اجازت کانسواءِ ”تلھو“ چيو ويو تڏهن به غيبت آهي، اهڙي طرح شرعي اجازت کانسواءِ ڪنهن جي غير موجودگيءَ ۾ ڪنهن کي * سست * ڪاهل * بيڪار * ڍرو * ڪم چور * نالائق * جاهل * جٽ * اڻ پڙهيل * گهٽ عقل وارو * احمق * بيوقوف * غصي باز * نادان * چريو * مست * پاڳل * دير سان سمجهندڙ * موتي عقل وارو وغيره وغيره چوڻ به غيبت آهي .

مرے سر یہ عصیاں کا بار آہ مولیٰ!
 زمیں بوجھ سے میرے پھشتی نہیں ہے
 بڑھا جاتا ہے دم بدم یا الہی
 یہ تیرا ہی تو ہے کرم یا الہی

(وسائلِ بخشش، ص 110)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَيِّبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ! أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَيِّبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

بني جهان جي ذلت

منهنجا آقا اعليٰ حضرت شاه امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فتاويٰ رضويه شريف جلد 24 صفحي 347 تي فرمائن ٿا ته : جيڪو مظلوم جي دانهن ٻڌڻ تي قادر آهي ۽ نه ٻڌي ته ان جي لاءِ ذلت وارو عذاب آهي. حديث ۾ آهي ته رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائن ٿا: ”جنهن شخص جي سامهون ڪنهن مسلمان پيءُ جي غيبت ڪئي وڃي ۽ اهو ان جي مدد ڪرڻ تي قادر هجي ۽ نه ڪري ته الله پاڪ ان جي دنيا ۽ آخرت ۾ پڪڙ فرمائيندو.“ (ذم الغيبين ابن ابى الدنيا، 388/4، رقم: 108) وڌيڪ انهيءَ ئي جلد

جي صفحي 426 کان 427 تي لکن ٿا ته: نبی کریم ﷺ فرمایو ته: ”جنهن شخص جي سامهون ڪنهن مسلمان جي بي عزتي ڪئي وڃي ۽ اهو طاقت هئڻ باوجود ان جي مدد نه ڪري ته قيامت جي ڏينهن الله پاڪ ان کي ماڻهن جي سامهون ڏليل ۽ خوار ڪندو.“

(مسند امام احمد ج 5 ص 412 حديث 15985) اعليٰ حضرت رحمۃ الله عليه اها حديث پاڪ لکن کانپوءِ تحرير فرمائڻ ٿا ته: اندازو لڳائي سگهجي ٿو ته مسلمان جي (غيبت وغيره جي ذريعي) بي عزتيءَ کي ڏسي خاموش رهڻ اهڙي (يعني قيامت جي خواري جي) عذاب جو سبب آهي ته خود ان کي (يعني ڪنهن مسلمان کي غيبت وغيره جي ذريعي) ڏليل ڪرڻ جي لاءِ پويان پوڻ ۽ جنهن (منصب ۽) مرتبي جي ڪري انکي مسلمانن وٽ ڪا عزت حاصل هجي ته ان ۾ (غيبتن، الزامن ۽ بدگمانين وغيره جي ذريعي) رڪاوٽ جي ڪوشش ڪرڻ ڪيترو ته عذاب ۽ الله پاڪ جي غضب جو سبب هوندو. (فتاوىٰ رضويه، 427، 426/24)

الله پاڪ جي ڏنل عزت کير ڪسي سگهي ٿو

اي عاشقانِ اعليٰ حضرت! بيان ڪيل روايتن ۽ اعليٰ حضرت رحمۃ الله عليه جي ارشادن مان اهي ماڻهو عبرت حاصل ڪن، جيڪي شرعي اجازت کان سواءِ ڪنهن سٺي عالمِ دين، اڳواڻ، رهنما، ڪنهن تنظيمي ذميدار يا ڪنهن به عام مسلمان جي پٺيان پئجي ويندا آهن، ان کي پنهنجي تنقيد جو نشانو بڻائي ان جي عزت خراب ڪندا رهن ٿا، ائين غيبتن، چڱلين، ٽهنن، بدگمانين، عيب ڪولڻ، دل آزارين ۽ نه ڄاڻ ڪهڙن ڪهڙن گناهن ۾ وڃي پون ٿا. جنهن کي الله پاڪ مُعَرِّز ڪيو هجي ان جي عزت کي کير ٿو ڪسي سگهي! ٻڌو ٻڌو!

جيڪي بدنصيب بنا شرعي اجازت جي مسلمانن جي مُخالفت ڪندا آهن، انهن کي بدنام پيا ڪندا آهن، اهڙن جي باري ۾ قرآن ڪريم ڇا ٿو فرمائي جيئن ته سڀياري 18، سُورَةُ التُّور آيت نمبر 19 ۾ الله پاڪ جو فرمانِ عبرت نشان آهي ته :

إِنَّ الَّذِينَ يُجْبُونَ أَنْ تَشِيَعَ الْفَاحِشَةَ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ ط

ترجمو ڪنزالايمان : جيڪي ماڻهو گهرن ٿا ته مسلمانن ۾ بري ڳالهه جو چرچو پکيڙجي، انهن جي واسطي دردناڪ عذاب آهي دنيا ۽ آخرت

۾ .

مجھے غیبتوں سے تو محفوظ فرمائیے سرورِ دو جہاں یا الہی
جو شاہِ مدینہ کی نعتیں سنائے عطا کر دے ایسی زباں یا الہی

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

تُوبُوا إِلَى اللهِ! أَسْتَغْفِرُ اللهُ

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خواب ۾ فرمايو

غيبت ڪرڻ ۽ ٻڌڻ جي عادت ڪيڻ، نمازن ۽ سنتن تي عمل ڪرڻ جي عادت بڻائڻ جي لاءِ دعوتِ اسلامي جي مدني ماحول سان هر دم وابسته رهو، سنتن جي تربيت جي لاءِ مدني قافلن ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ سفر ۽ روزانو جائزي جي ذريعي رسالو پريو ۽ هر

مهيني جي پهرين تاريخ جي اندر اندر پنهنجي ذميدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول بڻايو. اچو ته ”مسجد ڀرپو اجتماع“ جي هڪ نرالي مدني بهار ٻڌون ٿا: جيئن ته اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! 10 سيپٽمبر 2004 بروز جُمُعَةُ الْمُبَارَكِ تعلقي نري ميرواهه سان گڏ ”ڳوٺ حاجي الياس خاصخيلي“ (سندھ پاڪستان) جي جيلاني مسجد ۾ سومهڻيءَ جي نماز کانپوءِ ”مسجد ڀرپو اجتماع“ ٿيو جنهن ۾ دعوت اسلامي جي مُبَلِّغِ سُنَّتِن ڀرپو بيان فرمايو عاشقانِ رسول جي ديني تحريڪ دعوتِ اسلامي جي بين الاقوامي اجتماع سيپٽمبر 2004 ملتان ۾ شرڪت جي دعوت ۽ هٿون هٿ مدني قافلي ۾ سفر جي ڀرپور تَرغيب ڏياري وئي، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! 7 اسلامي ڀائر 12 ڏينهن جي مدني قافلي جي لاءِ تيار ٿي ويا. انهيءَ رات انهيءَ ڳوٺ جي هڪ خوش نصيب اسلامي ڀاءُ جيڪو ڏرود شريف پڙهندي پڙهندي سمهي رهيو ته انهن کي سرڪار مآب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي خواب ۾ زيارت ٿي، مديني واري مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن سلام ارشاد فرمائڻ کانپوءِ پاڻ ئي پنهنجو تَعَارُفَ به ڪرايو ته ”مان مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آهيان ۽ جيڪو ڪجهه ارشاد فرمايائون ان ۾ هي به هو ته ”توهان جي ڳوٺ تي خصوصي ڪرم ٿي ويو آهي.“ وڌيڪ ارشاد فرمايائون ته ”جيڪو چهري تي ڏاڙهي شريف سينگاري، ان جي مون سان محبت آهي ۽ جيڪو ڏاڙهي ڪوڙائي ان جي مون سان محبت ناهي ۽ تون روزانو تَهَجُّدُ جي نِيَّتَ ڪندو آهين، پر سُستي ڪري ڇڏيندو آهين، اُت ۽ تَهَجُّدُ ادا

ڪر“ جڏهن سڄي ميٽر ۾ ان اسلامي پاءُ قسم ڪٿي پنهنجو خواب
بتايو ته هي ٻڌي ڪري ڪيترن ئي اسلامي پائرن چهري تي ڏاڙهي
سجائڻ ۽ مدني قافلن ۾ سفر ڪرڻ جون نيتون ڪيون .

گوٹھ میں گاؤں میں، دھوپ میں چھاؤں میں   سب سے کہتے رہیں، قافلے میں چلو
جنگل و کوہ میں، کوہ کی کھوہ میں   دیں کے ڏنڪے بجیں، قافلے میں چلو

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

مسجد ڀريو اجتماع مرحبا!

اي عاشقانِ رسول! سُبْحَانَ اللَّهِ ”مسجد ڀريو اجتماع“ جي برڪتن جي
به ڇا ڳالهه ڪجي! بعض اوقات سياسي طور تي ”جیل ڀريو“ تحريڪ
هلائي ويندي آهي، دعوتِ اسلامي جيئن ته سنڌن پري عاشقانِ
رسول جي ديني تحريڪ آهي، اها ”مسجد ڀريو“ تحريڪ جا ارادا
رکندي آهي، دعوتِ اسلامي چاهي ٿي ته بس ڪنهن به طريقي سان
امت جو هر ٻار نمازي بڻجي وڃي، ان مدني بهار جو اهم حصو
خواب ۾ مَحْبُوبِ رَبِّ الْعَزَّةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي زيارت ۽ پيغامِ
رسالت آهي ته ”جيڪو چهري تي ڏاڙهي ٿو سجائي ته ان جي مون
سان محبت آهي ۽ جيڪو ڏاڙهي ڪوڙائي ته ان جي مون سان
محبت ناهي“ خواب جي ان ڳالهه جي تائيد هن حديثِ پاڪ مان ٿئي
ٿي جنهن ۾ اهو فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آهي: جيڪو منهنجي
سنڌ اختيار ڪري، اهو منهنجو ۽ جيڪو منهنجي سنڌ کان منهن

ڦيري ته اهو منهنجو ناهي. (تاريخ دمشق لابن عساکر ج 38 ص 127)

ڏاڙهي جي باري ۾ هڪ عبرتناڪ خواب

مان (سگِ مدينه عُنِي عَد) دعوتِ اسلامي جي مدني قافلي سان مختلف شهرن جو سفر ڪندو هندوستان جي صوبي گجرات جي سامونڊي شهر ”ويراؤل“ پهچي ويس. اتي هڪ ڪلين شيو (ڏاڙهي ڪوڙيل) نوجوان سان ملاقات ٿي جنهن مون کي ڪجهه اهڙي قسم جو خواب ٻڌايو ته: مون ڏٺو ته سرڪارِ مدينه **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ڪنهن جي گوڏن تي پنهنجو مٿو مبارڪ رکيو لیتيا پيا آهن، ڀرسان ئي دعوتِ اسلامي جو هڪ مبلغ حاضر آهي، سرڪارِ مدينه **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ان مبلغ دعوتِ اسلامي کي فرمائڻ لڳا ته (لفظ ياد ناهن، پر مضمون ڪجهه ائين هو ته) ”منهنجا اُمتي ڏاڙهي ڪوڙائڻ ٿا، ان سان منهنجي دل ۾ ڏک ٿو ٿئي،“ اهو ٻڌي ان مبلغ مون ڪلين شيو جي چهر تي پنهنجا ٻئي هٿ ڦيريا ۽ منهنجي اک کلي وئي (شايد اهو خواب تازو هو ان نوجوان منهنجي سامهون ڏاڙهي وڌائڻ جي عزم جو اظهار ڪيو)

آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** جي محبت جي نشاني سڃايو

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! جنهن اڃا تائين ڏاڙهي ناهي رکي، ان کي ڪي ته پنهنجي پياري آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** جي محبت جي نشاني ڏاڙهي شريف پنهنجي چهر تي سڃائي، جنهن اڄ ڏينهن تائين ڪوڙائي آهي يا کاڌيءَ کان هيٺ هڪ مٺ کان گهٽائي آهي ته ان کان توبه ڪري. شيطان لڪ پيرا سستي ڏياري، پر ڏاڙهي جي باري ۾ دعوتِ اسلامي جي اشاعتي اداري مڪتبه المدينه جو دل ۾

خوف ۽ دهشت پيدا ڪندڙ رسالو ”ڪارا وچون“ جو مطالعو ڪيو ۽
مکتبۃ المدینہ جي جاري ڪيل ”ڪالے پڇو“ جي نالي سان آڊيو ڪيسٽ
پتو يا V.C. D ڏسو .

سرڪار ڪا عاشق بهي ڪيا داڙهي منڍاتا هے
ڪيون عشق ڪا چهرے سے اظہار نہیں ہوتا

(وسائلِ بخشش، ص 163)

نيڪ نمازي بڻجڻ جي لاءِ

هر جمعرات نمازِ مغرب کان بعد اوهان جي علائقي ۾ ٿيندڙ دعوتِ اسلامي جي هفتيوار سنتن ڀري اجتماع ۾ الله ﷻ جي رضا جي لاءِ سُنِين سُنِين نِيْتَن سان سڄي رات شرڪت فرمايو. **سُنْتَن جي تربيت جي لاءِ مدني قافلي ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ هر مهيني تي ڏينهن سفر ۽ روزانو ”فڪرِ مدينه“ جي ذريعي مدني انعامات جو رسالو پري ڪري هر مدني مهيني جي پهرين تاريخ ۾ پنهنجي ذميدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول بڻايو.**

منهنجو مدني مقصد: ”مون کي پنهنجي ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻي آهي“ **اِنْ شَاءَ اللهُ ﷻ** پنهنجي اصلاح جي لاءِ ”مدني انعامات“ تي عمل ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جي لاءِ ”مدني قافلن“ ۾ سفر ڪرڻو آهي. **اِنْ شَاءَ اللهُ ﷻ**

عالمي مدني مرڪز فيضانِ مدينه محلہ سوداگران پراڻي سبزي منڊي ڪراچي

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 7213

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net